

ननु शौर्येणैव हनिष्यामीति चेत्तत्राह ॥ कश्चेति ॥ यस्य दैवस्य ग्रहणं ज्ञानं ज्ञानजनकं ॥ कर्मणः फलादन्यन्न दृश्यते ॥ एवञ्च नित्यकार्यानुमेयतया प्रागज्ञानत्वात् योऽहं
भराक्यं जातेतु फले विफलं युद्धं ॥ फलेन तस्य नाराच्चैति भावः ॥ २१ ॥ सर्वतो दैवमेव प्रबलं ॥ पौरुषं तु काकतालीयमित्याह ॥ सुखेत्यादि ॥ भवाभवौ बन्धमोक्षौ ॥ ए
षां मध्ये यस्य यत् तथाभूतं अचिन्त्यकारणकं किञ्चित्कार्यं तत् ननु निश्चयेन दैवस्य कर्म फलं ॥ २२ ॥ दैवप्राबल्यमेव दृढयति ॥ ऋषय इति ॥ विश्वामित्रादयः ॥ मन्युः क्रो
धः ॥ बहुवचनं व्यक्तिबहुत्वात् ॥ तैर्भ्रश्यन्ते अभिभूयन्ते ॥ २३ ॥ पुनरपि स्वव्रतवासस्य दैवजत्वं दृढयितुं ॥ दैवकार्यलक्षणमाह ॥ असंकल्पितमिति ॥ आरंभैर्यत्नैः आ

कश्च दैवेन सौमित्रेयादुमुत्सहते पुमान् ॥ यस्य नुग्रहणं किञ्चित्कर्मणोऽन्यन्न दृश्यते ॥ २१ ॥ सुखदुःखेभ्यः क्रोधौलाभालाभौ भवाभ
वौ ॥ यस्य किञ्चित् तथाभूतं ननु दैवस्य कर्म तत् ॥ २२ ॥ ऋषयोऽप्युग्रतपसां दैवेनाभिप्रचोदिताः ॥ उत्सृज्य नियमान्तीव्रान् भ्रश्यन्ते काम
मन्युभिः ॥ २३ ॥ असंकल्पितमेव ह्यदकस्मात्प्रवर्तते ॥ निवर्त्यारब्धमारंभैर्ननु दैवस्य कर्म तत् ॥ २४ ॥ एतया तत्त्वया बुद्ध्या संस्तभ्या
त्मानमात्मना ॥ व्याहृतेऽप्यभिपेक्षेऽपि परितापो न विद्यते ॥ २५ ॥ तस्मादपरितापः सन् त्वमप्यनुविधाय मां ॥ प्रतिसंहारय क्षिप्रमाभिषे
चनिकां क्रियां ॥ २६ ॥ एभिरेव घटैः सर्वैरभिषेचनसंभृतैः ॥ मम लक्ष्मणतापस्ये व्रतस्नानं भविष्यति ॥ २७ ॥

रब्धमुपक्रान्तं कार्यं निव

र्त्य यदसंकल्पितमेवाचिन्तितमेवाकस्मात् दृष्टहेतुं विना प्रवर्तते तदैवस्य कर्म ननु ॥ २४ ॥ उपसंहरति ॥ एतयेति ॥ तत्त्वया यथार्थया बुद्ध्या बुद्धियोगेन आत्मना तः करणस्थे
नात्मानमंतःकरणं संस्तभ्य यदिति षष्ठीति शेषः ॥ तदामेभिषेके व्याहृतेऽपि तव परितापो न विद्यते न भवति ॥ २५ ॥ अथ तत्कालकर्तव्यं नियुक्ते ॥ तस्मादिति ॥ उपदिष्टबु
द्धियोगवलादित्यर्थः ॥ अपरितापः परितापहीनः सन् त्वमपि मामनुविधाय मामनुसृत्याभिषेचनिकीर्तय योजनकां क्रियामलंकारं ॥ प्रतिसंहारय निवर्तय ॥ अनेन गूढं
लक्ष्मणस्यापि व्रतगमनं सूचितं ॥ २६ ॥ तापस्ये तद्रूपव्रतस्य संकल्पे व्रतस्नानं व्रतसंकल्पायाऽपेक्षितं स्नानं व्रतस्नानं तदेभिर्भविष्यतीति योजना ॥ २७ ॥